

KONSTANTIN
PRESLAVSKY
UNIVERSITY
S H U M E N

ШУМЕНСКИ УНИВЕРСИТЕТ
“ЕПИСКОП КОНСТАНТИН ПРЕСЛАВСКИ”

**ДЕПАРТАМЕНТ ЗА ИНФОРМАЦИЯ, КВАЛИФИКАЦИЯ И ПРОДЪЛЖАВАЩО
ОБРАЗОВАНИЕ – ВАРНА**

ОДОБРИЛ,
ДИРЕКТОР: _____

(проф. д-р Д. Василева)

Катедра: **Науки за образованието**

ПРОГРАМА

ЗА ПИСМЕН ИЗПИТ ПО ПЕДАГОГИКА (ТЕОРИЯ НА ВЪЗПИТАНИЕТО И ДИДАКТИКА) С ПЕДАГОГИЧЕСКИ СПЕЦИАЛИСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ЧЕТВЪРТА ПРОФЕСИОНАЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН

1. Целеполагане в обучението. Таксономичен подход към целеполагането. Технология за операционализация на целите на обучение.
2. Учебно мотивиране на учениците. Теории за мотивацията на личността. Същност и видове мотивация за учене. Дидактически стратегии за учебно мотивиране.
3. Взаимоотношения между учители и ученици в процеса на обучение. Обществени и междуличностни взаимоотношения. Същност на междуличностните взаимоотношения. Принципи на хуманните взаимоотношения в обучението: свобода, толерантност, справедливост, доверие, дисциплина, отговорност.
4. Индивидуализация и диференциация на обучението. Характеристика и диагностика на съществени за обучението индивидуални особености на учениците. Типологически групи ученици. Стратегии за диференциране на обучението в зависимост от съществените за обучението индивидуални особености на учениците.

5. Контрол и оценка на учебните постижения на учениците. Основни понятия. Целеполагане в обучението. Форми и методи за контрол и оценка. Стратегии за контрол и оценка.
6. Интерактивни методи на обучение. Същност и видове. Технология на конкретни интерактивни методи на обучение.
7. Възпитание на личността. Същност на възпитанието. Система от цели на възпитание. Форми и методи на възпитание.
8. Семейството като социализиращ и възпитателен фактор. Специфика на семейното възпитание. Основни характеристики на позитивно ориентираното семейно възпитание. Стиллове на семейно възпитание. Форми на взаимодействие между училището и семейството.
9. Гражданско и интеркултурно образование. Теоретични основи. Същност и необходимост от използване на интерактивни методи в гражданското и интеркултурното образование. Тематични области и структура на обучението.
10. Превенция и противодействие на агресията в поведението на учениците. Теории за агресията. Видове агресия. Социални, педагогически и психологически стратегии за превенция и противодействие.
11. Превенция и противодействие на употребата на психоактивни вещества. Симптоми за употребата на наркотици. Социални, педагогически и психологически методи за превенция и противодействие.
12. Мениджмънт на ученическия клас. Теоретични основи. Учителят като мениджър на класа. Мениджмънт на класа като учебна среда.
13. Характеристика и диагностика на индивидуалните особености и социалната среда на учениците. Методи за диагностика – диагностична беседа, психологически тестове, социометричен метод, методи за диагностика на взаимоотношенията в семейството и др.
14. Методи за педагогическа диагностика – диагностика на обучителни трудности, на надарени деца и др. Същност на педагогическата диагностика. Организация и методика на изследването.
15. Модели на психологическо консултиране на ученици. Когнитивно-поведенчески модел и модел на реалността. Професионално консултиране в училище.
16. Ефективни методически модели в процеса на обучение по психология. Целеполагане. Приложение на интерактивни методи. Контрол и оценка на учебните постижения. Структура на урока по психология.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Андреев, М. (2001) Процесът на обучение. Дидактика. С.
2. Андреев, М. (1995) Оценяването в училище. Доцимология. С.
3. Бижков, Г. (1994) Теория и методика на дидактическите тестове. С.
4. Бижков, Г. (1999) Педагогическа диагностика. С.
5. Бижков, Г. (1995) Методология и методи на педагогическите изследвания. С.
6. Бояджиева, Н., Митева, П. (2008) Гняв и агресивно поведение при децата. Превенция, технологии, методи за справяне. С.
7. Диагностика на психичното развитие. (1988) Й. Шванцара (ред.). С.
8. Димитров, Л. и др. (1994) Теория на възпитанието. С.
9. Еликсън, Ф. Л., Р. М. Бел. (1991) Предотвратяване употребата на наркотици от юноши. Педагогика, № 8-9.
10. Енциклопедия по психология (1998) Реймънд Дж. Корсини (ред.). С.
11. Ертелт, Б. - Й., У. Е. Шулц. (2002) Консултиране в образованието и професията. Учебник с практическо приложение. С.
12. Иванов, Ив. (2005) Мениджмънт на ученическия клас. Шумен.
13. Иванов, Ив. (1998) Семейна педагогика. Шумен.
14. Иванов, Ив. (2002) Въпроси на гражданското образование. Шумен.
15. Иванов, Ив. (2000) Интеркултурно образование. Курс лекции. Шумен.
16. Иванов, Ст. (2013) Теория и практика на психологическото консултиране в образованието. С.
17. Колишев, Н. (2013) Педагогическите умения на учителите. Целеполагане в обучението. Книга първа. С.
18. Колишев, Н. (2013) Педагогическите умения на учителите. Стратегии за учебно мотивиране на учениците. Книга втора. С.
19. Колишев, Н. (2013) Педагогическите умения на учителите. Взаимоотношения между учители и ученици в процеса на обучение. Книга трета. С.
20. Колишев, Н. (2014) Педагогическите умения на учителите. Индивидуализация и диференциация на обучението. Книга четвърта. С.
21. Колишев, Н. (2015) Педагогическите умения на учителите. Контрол и оценка на учебните постижения на учениците. Книга седма. С.
22. Колишев, Н. (2015) Педагогическите умения на учителите. Възпитание в процеса на обучение. Книга осма. С.

23. Кори, Дж. (2015) Теория и практика на консултирането и психотерапията. С.
24. Костова, П. (1994) Нови стратегии и подходи за ангажиране на родителите в образователното дело. Стратегии на образователната и научната политика, № 4.
25. Костова, П. (1995) Училището и семейството – партньори във възпитателния процес. Педагогика, № 12.
26. Николова, С. (1995) Взаимоотношения между училището и неговата социална среда. Образование, № 5.
27. Пищалова, М. (1995) Педагогическа технология за интегриране на родителите към училищните ценности. Педагогика, № 12.
28. Образование за демократично гражданство. Книга за учителя (начален курс. (1999) С.
29. Образование за демократично гражданство. Книга за учителя (среден курс. (1999) С.
30. Образование за демократично гражданство. Книга за учителя (горен курс). С.
31. Рудестам, К. (1993) Групповая психотерапия. М.
32. Стоянова, Ф. (1996) Тестология за учители. С.
33. Хостътлър, Дж. (1995) Как да предпазим децата си от наркотиците и алкохола. С.

ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

За придобиване на четвърта професионално-квалификационна степен кандидатът следва да покаже умения за интерпретация на научни проблеми от сферата на професионалната му дейност, както и способност за конструиране на теоретично обосновани методически решения.

Кандидатът разработва писмено изложение по проблем, свързан с професионалната му практика. Комисията определя няколко теми преди изпита, една от които се изтегля на лотариен принцип. Формулировката на темата е в обхвата на съдържанието на програмата, без да го повтаря. Това означава, че темата може да засяга част от посочен в програмата проблем.

Писмената работа съдържа изложение на научния аспект на проблема и идеи за интерпретацията му в образователната практика.

Изпитът е анонимен. Анонимността се разкрива след като приключи проверката и се оформи оценката. Писмената работа се проверява от всички членове на комисията

и се оценява с консенсус. Оценката се оформя с точност до 0,50. Оценката се мотивира в рецензия, която отразява общата преценка на членовете на комисията. При оценката се обръща внимание и на проявената от кандидата езикова култура.

Оценката на комисията е окончателна и не подлежи на преразглеждане.